

KOD _____

Lars Lönn**Totalt 15 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Lars Lönn är 73 år och sambo med Birgitta. De bor i en villa i en förort till en större stad. Innan pensioneringen arbetade Lars som polis. Lars har två barn sedan ett tidigare äktenskap. Hans fritidsintressen är motion i form av bl a golf och alpin skidåkning. Lars har mestadels varit frisk men det senaste året har han dock besvärats av högt blodtryck, vilket han nu medicineras för. En kväll när Birgitta och Lars äter middag tappar Lars plötsligt besticken. Han upplever en kraftnedsättning i ena sidan och en övergående blindhet på ett öga. Birgitta vill ringa efter ambulans men Lars vill absolut inte. Efter en stund återfår han sina funktioner och ser normalt igen och de avvaktar med att ringa. Det går ett par veckor och när de är ute och promenerar faller Lars ihop på marken. Han är vid medvetande. Birgitta ringer 112.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK AKUTMOTTAGNING

Lars kommer till akutmottagningen. I väntan på läkaren berättar Birgitta för dig att han för några veckor sedan drabbats av funktionsbortfall, vilket du tolkar som en transitorisk ischemisk attack - TIA.

1. Förklara för Lars vad begreppet TIA innebär. (1p)

Svar:

Lars uppvisar hemipares på höger sida och har talstörningar i form av afasi och dysartri.

2. Ange i tabellen vilken funktion som är störd vid afasi respektive dysartri, samt vad respektive funktionsbortfall beror på. (0,5p/störd funktion, 0,5p/orsak) (2p)

	Vilken funktion är störd?	Vad beror det på?
Afasi		
Dysartri		

KOD

Lars Lönn är 73 år och sambo med Birgitta. De bor i en villa en förort till en större stad. Innan pensioneringen arbetade han som polis. Lars har två barn sedan ett tidigare äktenskap. Hans fritidsintressen är motion i form av bl a golf och alpin skidåkning. Lars har mestadels varit frisk men det senaste året har han dock besvärats av högt blodtryck. En kväll när Birgitta och Lars äter middag tappar Lars plötsligt besticken. Han upplever en kraftnedsättning i ena sidan och en övergående blindhet på ett öga. Birgitta vill ringa efter ambulans men Lars vill absolut inte. Efter en stund återfår han sina funktioner och ser normalt igen och de avvaktar med att ringa. Det går ett par veckor och när de är ute och promenerar faller Lars ihop på marken. Han är vid medvetande. Birgitta ringer 112. Lars kommer till akutmottagningen. I väntan på läkaren berättar Birgitta för dig att han för några veckor sedan drabbats av funktionsbortfall, vilket du tolkar som en transitorisk ischemisk attack – TIA d v s övergående neurologiska symtom som försvinner inom 24 timmar. Lars uppvisar hemipares på höger sida och har talstörningar i form av afasi vilket innebär störd talfunktion beroende på skada i talcentrum. Han har även dysartri vilket innebär störd artikulation beroende på nedsatt motorisk funktion i kind, tunga, läppar eller svalgets muskler.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ MEDICINSK AKUTMOTTAGNING

Misstanke om att Lars har drabbats av stroke finns och för att fastställa diagnosen genomförs en bilddiagnostisk undersökning.

3. *Ange 2 bilddiagnostiska undersökningar som kan vara aktuella i akutfasen. Motivera varför undersökningarna görs. (0,5p/undersökning, 1p/motiv) (2 p)*

<i>Bilddiagnostisk undersökning (0,5p)</i>	<i>Ange ett motiv till undersökningarna (1p)</i>
1	
2	

Undersökningen visar att Lars har drabbats av stroke och han kommer snabbt till strokeenheten för trombolysbehandling.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

4. *Ange 2 kriterier som ska vara uppfyllda för att trombolysbehandling ska utföras. (0,5p/kriterium) (1p)*

1	
2	

KOD _____

Lars uppvisar hemipares på höger sida och har talstörningar i form av afasi vilket innebär störd talfunktion beroende på skada i talcentrum. Han har även dysartri vilket innebär störd artikulation beroende på nedsatt motorisk funktion i kind, tunga, läppar eller svalgets muskler. Misstanke om att Lars har drabbats av stroke finns och för att fastställa diagnosen genomförs en datortomografi (CT). Ett alternativ till CT är magnetresonanstomografi (MRT) för att utesluta blödning och därmed stärka misstanken om oklusion. Undersökningen visar att Lars har drabbats av oklusion och eftersom Lars inte fyllt 80 år och tidpunkten av de plötsliga och tydliga symtomen är känd samt att han blir inlagd på strokeenheten inom 4,5 timmar så påbörjas trombolysbehandling.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Trots trombolysbehandling kvarstår vissa sväljningssvårigheter och svaghet i höger sida. Kontakt med logoped och dietist är tagna. I väntan på deras bedömning vidtar du åtgärder för att underlätta för Lars vid måltiden. Du har ombesörjt att han har fått måltidshjälpmedel av arbetsterapeuten.

5. *Ge 6 exempel på åtgärder som du kan vidta för att underlätta för Lars att inta sin måltid förutom måltidshjälpmedel. (0,5p/åtgärd) (3p)*

1	
2	
3	
4	
5	
6	

Beräkning av Lars energiintag visar att hans energibehov inte tillgodoses.

6. *Ange 4 faktorer som du tar hänsyn till vid beräkning av Lars energibehov (0,5p/faktor) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Lars kan inte själv tillgodose sitt energibehov. I samråd med Lars har beslut tagits om att han ska få näring via en enteral sond. Du tar fram sonden och mäter hur långt den ska föras ned.

7. *Beskriv hur du mäter hur långt sonden ska föras ned. (1p)*

Svar:

KOD _____

Trots trombolysbehandling kvarstår vissa sväljningssvårigheter och svaghet i högersida. Kontakt med logoped och dietist är tagna. Under tiden vidtar du åtgärder för att underlätta för Lars vid måltiden. Du ser till att matens konsistens är tjockflytande eller tätnad och drycken är kolsyrad. Du ger små, täta portioner och assisterar under måltiden. Maten är placerad på icke förlamad sida och du ser till att han har en god sittställning. Lars vill sitta enskilt, vilket du tillgodoser. Beräkning av Lars energiintag visar att hans energibehov inte tillgodoses. Genom att ta hänsyn till Lars ålder, BMI, kroppstemperatur samt graden av fysisk aktivitet räknar du ut hur stort energibehov Lars har.

Lars kan inte själv tillgodose sitt energibehov. I samråd med Lars har beslut tagits om att han ska få näring via en enteral sond. Du tar fram sonden och mäter hur långt den ska föras ned genom att mäta avståndet från nästippen via örsnibben ner till spetsen av bröstbenet.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Du har tagit fram allt material till sondsättningen och märkt ut hur långt sonden ska föras in. Du tillämpar basala hygienrutiner, fuktar sonden i vatten och lokalbedövar i näsborren. Vid sondsättningen är du hela tiden uppmärksam på Lars reaktion.

8. *Beskriv i 4 steg hur du går tillväga vid sondsättningen innan du kontrollerar sondläge och fixerar sonden (0,5p/steg i rätt följd) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Du har fört ned sonden, fixerat den och kontrollerat att den ligger rätt.

9. *Ge 2 förslag på hur du kan kontrollera att sonden ligger rätt (0,5p/förslag) (1p)*

1	
2	

Utredning har visat att Lars har ett förmaksflimmer, vilket är den troliga orsaken till att han drabbats av stroke. Han ordinerar Fragmin® och Waran®. Du informerar om provtagning och biverkningar i samband med Waranbehandling.

10. *Vilket blodprov tas för att kontrollera Waranets antikoagulatiska effekt, och vilken biverkan är vanligast? (1p)*

Blodprov (0,5p)	
Vanligaste biverkan (0,5p)	

KOD _____

Tillsammans med Lars tas beslut om att en enteral sond skall sättas. Du tar fram material till sondsättningen och märker ut hur långt den ska föras in. Du tillämpar basala hygienrutiner, fuktar sonden i vatten och lokalbedövar i näsborren. Vid sondsättningen är du hela tiden uppmärksam på Lars reaktion.

Du har fört in sonden genom näsborren ned mot svalget långsamt men bestämt, du gör en kortpaus när sonden möter den bakre svalgväggen, du ger lite vatten och ber Lars svälja samtidigt som du för ner sonden förbi svalget. Du ber Lars böja huvudet framåt så sonden glider ned i matstrupen. Du kontrollerar att sonden ligger rätt genom att aspirera med en spruta och gör sedan kurrprov. Därefter fixerar du sonden.

Utredning har visat att Lars har ett förmaksflimmer vilket är den troliga orsaken till att Lars drabbats av stroke. Han ordinerar Fragmin® och Waran®. Du informerar om att protrombinkomplex kommer att följas kontinuerligt och att den vanligaste biverkningen är att blödningar kan uppstå.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ STROKEENHETEN

Fragmin®

Injektionsvätska, lösning 10 000 E/ml

Klar vätska

Antitrombosmedel

Aktiv substans Dalteparinnatrium

Inj. Fragmin® ordinerar i väntan på att T. Waran® ska ge effekt. Du har fått ordination att ge Lars injektionen. Enligt FASS ska 200 E/kg kroppsvikt Fragmin® ges. Dosen uppdelas på två tillfällen per dygn. Lars väger 73 kg och är 183 cm lång.

**11. Hur mycket Fragmin® i ml, injicerar du vid varje dostillfälle?
Avrunda nedåt till en decimal. (2p)**

Svar:

Lars har fått besked om att han får komma till en rehabiliteringsavdelning i kommunen och du ringer och rapporterar till kommunsjuksköterskan.

12. Ange 1 exempel för varje bokstav om vad som kan ingå när du rapporterar över Lars till rehabiliteringsavdelningen med stöd av SBAR (0,5p/bokstav) (2p)

S	<i>Stroke</i>
B	<i>Blödning</i>
A	<i>Arterioskleros</i>
R	<i>Rökning</i>

KOD

Lars ordinerar Inj. Fragmin® i väntan på att T. Waran® ska få verksam effekt. Du ger vid varje tillfälle 0,7 ml Fragmin®. Lars har fått besked om att han får komma till en rehabiliteringsavdelning i kommunen och du ringer och rapporterar till kommunsjuksköterskan. Du rapporterar med hjälp av SBAR, där du vid S först presenterar dig och uppger vilken patient det gäller samt beskriver situationen. B – rapporterar du Lars sjukhistoria i korthet, A – Beskriver du Lars aktuella situation t ex att han har sond samt att PK-prov ska tas. När du kommer till R beskriver du de rekommendationer som finns samt förvissar dig om att sjuksköterskan på rehabiliteringsavdelningen har uppfattat din rapportering korrekt.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ REHABILITERINGSAVDELNING I KOMMUNEN

Lars har nu varit på rehabiliteringsavdelningen några dagar. Du har många arbetsuppgifter och delegerar sondmatningen till undersköterskan Peter.

13. Vilken kompetens krävs för att få delegera? (1p)

Svar:

--

14. Vilken kompetens måste undersköterskan ha som får delegationen? (1p)

Svar:

--

Lars gör framsteg i sin rehabilitering och sonden tas bort. Lars berättar för dig att han har svårt att sova. Du ger honom egenvårdsråd.

15. Ange 6 egenvårdsråd du kan ge Lars för att nattsömmen ska kunna förbättras förutom en bekväm säng och sköna sängkläder. (0,5 p/råd) (3 p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD _____

Lena Lilja**Totalt 15 frågor, maximalt 25 poäng**

I situationen befinner du dig som sjuksköterska på olika instanser i vårdkedjan och det är av stor vikt att du har ett holistiskt tänkande.

Lena Lilja 49 år, är sambo med Axel. De har vuxna barn som flyttat hemifrån. Lena arbetar heltid som lärare på högskolan. På fritiden spelar Lena och Axel bowling och kör motorcykel. Lena är lätt överviktig och har typ 2-diabetes. En eftermiddag när de äter fläsk och bruna bönor får hon besvär med magen. Hon upplever buller, körningar och molande värk men detta är övergående. Efter ett par månader får hon åter besvär. Denna gång är smärtan mera intensiv och kommer i attacker, Lena viker sig dubbel av smärta. Smärtan strålar ut mot ryggen och höger skulderblad. Axel kör Lena till akutmottagningen. Hon är mycket öm i övre delen av buken, på höger sida.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Du tar emot Lena och gör ett ankomstsamtal. I väntan på att läkaren ska komma utför du också kontroller. Du gör BAS-kontroller, dvs blodtryck, andnings- och saturationskontroll, samt pulsmätning.

1. Ge ytterligare 2 förslag på relevanta kontroller/undersökningar kopplat till buksmärtorna och motivera varför du utför dessa i avvaktan på läkarens undersökning (0,5p/förslag, 0,5p/motivering) (2p)

Kontroll/undersökning du utför	Motivering till varför du gör kontrollen/undersökningen
1	
2	

2. Vilken är den mest troliga diagnosen? (1p)

Svar:

Du ska sätta en PVK¹. Lena säger att hon brukar vara "svårstucken".

3. Näm 4 åtgärder du kan tillämpa förutom god belysning för att venerna på armen ska framträda tydligare (0,5p/åtgärd) (2 p)

1	
2	
3	
4	

KOD

Lena Lilja 49 år, är sambo med Axel. De har vuxna barn som flyttat hemifrån. Lena arbetar heltid som lärare på högskolan. På fritiden spelar Lena och Axel bowling och kör motorcykel. Lena är lätt överviktig och har typ 2-diabetes. En eftermiddag när de äter fläsk och bruna bönor får hon besvär med magen. Hon upplever buller, körningar och molande värk men detta är övergående. Efter ett par månader får hon åter besvär. Denna gång är smärtan mera intensiv och kommer i attacker, Lena viker sig dubbel av smärta. Smärtan strålar ut mot ryggen och höger skulderblad. Axel kör Lena till akutmottagningen. Hon är mycket öm i övre delen av buken, på höger sida. Du tar emot Lena och vid ankomstsamtalet framkommer symtom som gör att du misstänker att det kan vara en gallstenssjukdom. I väntan på att läkaren ska komma inspekterar du buken för att se om den är uppdriven, du palperar buken för att känna om den är mjuk eller hård och mäter temperaturen för att uppmärksamma eventuella tecken på infektion. När du ska sätta en PVK säger Lena att hon brukar vara "svårstucken". Du ser till att du har god belysning och i stället för stasband använder du en blodtrycksmanschett, lägger en varm handduk om armen och ber henne sedan att pumpa med handen.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Vid inspektion av hudkostymen ser du att Lena är gul i ögonvitorna. Läkaren har ordinerat att blodprover ska tas. Lena ska också vara fastande inför ev operation så infusionslösning ordinerar.

4. *Ange vilket blodprov som främst är förhöjt vid ikterus och förklara varför provet är förhöjt. (0,5p/blodprov, 0,5p/motiv) (1p)*

<i>Blodprov (0,5p)</i>	<i>Orsak till varför blodprovet är förhöjt (0,5p)</i>

Lena är fastande och infusion Glukos 50 mg/ml, 1000 ml är ordinerat. Du arbetar kvällspass och påbörjar infusionen kl 19.00. Du ställer in den ordinerade droppakten så att du ser att det kommer en droppe i droppkammaren varannan sekund. (1 ml =20 drp)

Glucos 50 mg/ml

Infusionsvätska, lösning 50 mg/ml

Glukoslösning för vätske- och näringstillförsel

Aktiv substans Glukos

5. *Vid vilket klockslag dokumenterar du att infusionen ska vara infunderad? Avrunda till närmsta hel timme. (2p)*

Svar:

6. *Vad är främsta anledningen till att Ingrid är fastande inför operation? (1p)*

Svar:

KOD

Vid inspektion av hudkostymen ser du att Lena är gul i ögonvitorna. Läkaren har ordinerat att blodprover ska tas. För att verifiera diagnosen ikterus kontrolleras bilirubinhalten i blodet, då ett hinder i gallvägarna kan medföra att halten bilirubin i blodet blir kraftigt förhöjt. Lena ska vara fastande inför ev operation för att minska risken för aspiration och infusionslösning Glukos 50 mg/ml, 1000 ml ordinerar. Du påbörjar infusionen kl 19.00 och ställer in den ordinerade droppakten så det kommer en droppe i droppkammaren varannan sekund och räknar ut att infusionen är infunderad kl. 06.00 nästa morgon.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ AKUTMOTTAGNINGEN

Vid samtal med Lena berättar hon om symtom som ytterligare stärker misstanken om att hon drabbats av gallvägssjukdom.

7. Förutom smärta, ikterus och förhöjd temperatur, ange ytterligare 2 symtom som Lena kan berätta om som tyder på stopp i gallvägarna (0,5p/symtom) (1p)

Svar:

Undersökningar visar att Lena har stenar i gallvägarna, vilket lett till att hon drabbats av kolecystit. Operation planeras till nästa dag. Smärtlindring, antibiotika och trombosprofylax ordinerar. Lena läggs in på kirurgisk vårdavdelning där du är patientansvarig sjuksköterska för henne.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGISK VÅRDAVDELNING

På förmiddagen nästa dag ringer operationssköterskan och meddelar att Lena är välkommen till operation. Inför transport dit förvissas du om att hon är informerad om operationen, fasta och postoperativ smärta och att hon inte har fler frågor. Du har även gjort en kontroll av hudkostymen. Du kontrollerar att Lena har ID-band om handleden och att sängen är märkt, att ordinerade blodprover, blodtryck, andning, saturation, dvs BAS-kontroller samt puls, vikt och temperatur är tagna och att journalhandlingarna är kompletta. Därefter administrerar du ordinerade läkemedel.

8. Vilka preoperativa förberedelser ansvarar du för innan transport till operation, förutom ovanstående åtgärder? Ge 6 förslag (0,5p/förslag) (3p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD _____

Vid samtal med Lena frågar du henne om hon har andra symtom som du vet kan uppkomma vid hinder i gallvägarna. Lena berättar att hennes avföring är kittfärgad och att urinen är porterfärgad. Hon klagar också över klåda. Dessa symtom stärker ytterligare misstanken om gallvägssjukdom. Undersökningar visar att Lena har stenar i gallvägarna vilket lett till att hon drabbats av kolecystit. Operation planeras till nästa dag. Smärtlindring, antibiotika och trombosprofylax ordinerar. Lena läggs in på kirurgisk vårdavdelning där du är patientansvarig sjuksköterska för henne. På förmiddagen nästa dag ringer operationssköterskan och meddelar att Lena är välkommen till operationsavdelningen. Innan transport dit förvissas du dig om att hon har duschat och fått operationskläder, att hon har en renbäddad säng och att hon tagit bort nagellack. Du märker upp hennes glasögon och skickar med dem till operationsavdelningen. Du förvissas dig också om att hon varit på toaletten och kissat innan ni kör iväg.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGISK VÅRDAVDELNING

Lena är tillbaka på vårdavdelningen. Operationen har gått som planerat. Hon är trött och sover mestadels. Du kontrollerar kontinuerligt hennes blodtryck och puls som ligger stabilt. För att undvika felvärde p g a silent gap vidtar du nödvändig åtgärd för att blodtrycksvärdet ska bli så korrekt som möjligt.

9. *Hur går du tillväga för att undvika felvärde p g a silent gap, och hur sakta släpper du ut luften i blodtrycksmanschetten, ange i mmHg/sek. (0,5p/undvika silent gap, 0,5p/mmHg/sek) (1p)*

<i>Beskriv hur du går tillväga för att undvika felvärde p g a silent gap (0,5p)</i>	<i>Ange i mmHg hur sakta du släpper ut luften i blodtrycksmanschetten (0,5p)</i>

10. *Förutom Arteria radialis, ange ytterligare 4 artärer där du kan palpera Lenas puls (0,5p/artär) (2p)*

1	
2	
3	
4	

Framåt kvällen ringer Lena på klockan. När du kommer in till henne berättar hon att hon känner sig varm och svettig. Du kontrollerar temperaturen som visar att Lena har 37,8 grader.

11. *Ange 4 omvårdnadsåtgärder du vidtar för att öka Lenas välbefinnande då hon är varm och svettig. (0,5p/omvårdnadsåtgärd) (2p)*

1	
2	
3	
4	

KOD

Lena är tillbaka på vårdavdelningen. Operationen har gått som planerat. Hon är trött och sover mestadels. Du kontrollerar kontinuerligt hennes blodtryck och puls som ligger stabilt. För att undvika felvärde p g a silent gap pumpar du upp manschettens 30 mmHg över det palperbara blodtrycket och släpper sedan ut trycket med 2-3 mmHg i sekunden. Du palperar pulsen på Arteria radialis men vet att du kan känna pulsen på Arteria temporalis, Arteria carotis, Arteria brachialis och Arteria femoralis också. Framåt kvällen ringer Lena på klockan. När du kommer in till henne berättar hon att hon känner varm och svettig. Du kontrollerar temperaturen som visar att Lena har 37,8 grader. För att öka hennes välbefinnande hjälper du henne med att byta skjorta, tar av henne täcket, byter sängkläder och öppnar fönstret.

DU ÄR SJUKSKÖTERSKA PÅ KIRURGISK VÅRDAVDELNING

På operationsdagens kväll klagar Lena över diffus värk i buken. Du frågar henne när hon kissade senast och hon svarar att det kom några droppar på postoperativa avdelningen. Du handleder sjuksköterskestudenten Yvonne och ni gör en kontroll med blåsskanner som visar att det finns en stor mängd urin i blåsan. Lena försöker åter kissa på toaletten men hon säger att det bara kommer lite urin. Ni kontrollerar igen med blåsskannern och urinblåsan är fortfarande överfylld. Du kontaktar läkare som ordinerar intermittent kateterisering.

12. Vilken mängd urin i blåsan bör ej överstigas för att Lena inte ska riskera att få postoperativa komplikationer p g a uttänjd blåsa? Ange svaret i jämt hundratal ml. (1p)

Svar:

--

Innan sjuksköterskestudenten Yvonne under din handledning utför intermittent kateterisering har ni också läst och diskuterat Socialstyrelsens föreskrifter om basäl hygien inom hälso- och sjukvården, (2007:19).

13. Beskriv 6 generella åtgärder som du som hälso- och sjukvårdspersonal bör vidta för att begränsa risken att själv sprida smitta. (0,5 p/åtgärd) (3 p)

1	
2	
3	
4	
5	
6	

KOD

På operationsdagens kväll klagar Lena över diffus värk i buken. Du frågar henne när hon kissade senast och hon svarar att det kom några droppar på postoperation. Du handleder sjuksköterskestudenten Yvonne och ni gör en kontroll med blåsskanner som visar att det står 900 ml i blåsan. Lena försöker åter kissa på toaletten men hon säger att det bara kommer lite urin. Ni kontrollerar igen med blåsskannern och det finns 700 ml urin kvar. Du kontaktar läkare som ordinerar intermitterande kateterisering då ca 400-500 ml urin i blåsan ökar risk för att Lena ska drabbas av komplikationer. Innan sjuksköterskestudenten Yvonne under din handledning utför intermitterande kateterisering har ni också läst och diskuterat Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien inom hälso- och sjukvården, (2007:19) om hur smittspridning kan undvikas. Där står bl a att arbetskläderna ska ha korta armar och bytas dagligen, du ska inte ha smycken, händer ska desinfekteras innan och efter direktkontakt, samt före och efter användning av handskar. Engångsförkläde av plast och handskar ska användas vid risk för kontakt med kroppsvätskor.

Du dokumenterar i journalen att mängden urin i urinblåsan var 700 ml och skriver därefter en avvikelserapport.

14. Enligt vilken lag ska avvikelser rapporteras och när ska hälso- och sjukvårdspersonal rapportera enligt denna lag?(0,5p/lag, 0,5p/skyldighet att rapportera) (1p)

<i>Lag som styr avvikelserapportering (0,5p):</i>	<i>Hälso- och sjukvårdspersonal har skyldighet att rapportera (0,5p):</i>

Du följer de anvisningar som finns när en avvikelse inträffat och skriver en avvikelserapport. I anvisningarna står att patienten så snart som möjligt ska informeras om händelsen. Vid samtalet med Lena följer du de punkter som medarbetare i vården ska följa vid samtal med patienter och anhöriga när en avvikelse inträffat. Du tar med Lena till ett rum som är avsett för samtal.

15. Hur bör du som sjuksköterska agera i samtalet med Lena i samband med att en vårdskada inträffat. Ange 4 viktiga punkter. (0,5p/punkt) (2p)

1	
2	
3	
4	